

Mr sc. Mirela Čokić

viši asistent

Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli

Pregledni naučni rad

UDK: 347.736(497.6:497.11)

**INDICIJE ZA UVOĐENJE PRE PACK INSTITUTA U
STEČAJNO ZAKONODAVSTVO BOSNE I
HERCEGOVINE
(sa osvrtom na pravo Republike Srbije)**

Stečajni plan predstavlja osnovni instrumentarij za provođenje postupka reorganizacije nad insolventnim privrednim društvom. Kako bi se izvršila uspješna sanacija i nastavilo nesmetano poslovanje neophodno je postojanje osnovnih ekonomskih parametara – kapaciteta. Postojanje odgovarajućih materijalnih osnova ukazuje na mogućnost primjene određene vrste stečajnog plana. Stečajni plan u svakom slučaju predstavlja odgovarajuću kombinaciju više diferentnih modaliteta koji će dovesti do potpune sanacije privrednog društva i nastavka njegovog poslovanja, a što je osnovni cilj reorganizacije. Koji modalitet će biti primjenjen to zavisi od postojeće ekonomske – materijalne situacije u privrednom društvu. Kvalitet pripremljenog i prihvaćenog stečajnog plana od strane stečajnih povjerilaca će nužno zavisti i od potvrde stečajnog suda. Naime, Zakon o stečajnom postupku Federacije BiH i Republike Srpske propisuje mogućnost podnošenja stečajnog plana zajedno sa prijedlogom za otvaranje stečajnog postupka, kao i nakon otvaranja stečaja sve do završnog ročišta. U ovom prvom slučaju, kada se stečajni plan podnosi istovremeno sa prijedlogom za stečaj evidentno je postojanje pre pack instituta (unaprijed pripremljenog stečajnog plana) koji je već od 2009 godine podrobnije normiran u Zakonu o stečaju Republike Srbije. S obzirom da ovaj institut garantuje dobar ishod za insolventna privredna društva, nužno je njegovo uvođenje i detaljnije regulisanje i u stečajno zakonodavstvo BiH.

Ključne riječi: *stečaj, stečajni plan, pre pack (unaprijed pripremljen stečajni plan), privredno društvo, stečajni sud, ZOSP FBiH/RS, ZOS R Srbije.*

1. Uopšte o problematici stečaja i stečajnom planu

Insolventnost privrednog društva generira veliki broj problema ekonomske i pravne naravi. Koji od postupaka, odnosno instituta će se primjeniti u konkretnom slučaju zavisi od materijalne osnove, odnosno ekonomskih uslova koji postoje u datom privrednom društvu. Ovdje se nameće veliki broj pitanja, kao što su, da li postoje odgovarajući ekonomski parametri koji bi dozvolili nastavka poslovanja datog privrednog društva i namirenje stečajnih povjerilaca? Zatim, da li je insolventnost privrednog društva nužno znači otvaranje stečajnog postupka ili mogućnost sanacije i nastavka poslovanja? Kada ekonomski parametri ukazuju na mogućnost sanacije, šta je sa stečajnim postupkom i odnosom nasparam reorganizacije? Kada i do kada se može podnijeti stečajni plan? Kada i u kojim slučajevima podneseni stečajni plan predstavlja pre pack institut?

Dakle, ne mali broj problema je prisutan u de iure i de facto smislu, tačnije u sudskoj i poslovnoj praksi privrednih društava. S obzirom na to ovim radom ćemo se pokušati fokusirati na postojeće probleme koji egzistiraju u stečajnom zakonodavstvu BiH.

Reorganizacija stečajnog dužnika zahtjeva sastavljanje, prihvatanje, te kasniju potvrdu stečajnog plana od strane stečajnog suda. Stečajni plan je uslovljen insolventnošću (stečajem) privrednog društva. Predstavlja osnovni akt za pokretanje postupka reorganizacije (sanacije). Sastoji se iz dva dijela i to, pripremne osnove i osnove za provođenje postupka reorganizacije. Od kvaliteta (kombinacije modaliteta – mjera) stečajnog plana zavisi i uspješnost postupka reorganizacije. Neki od autora, definišu stečajni plan kao „...akt ugovorne prirode donesen saglasnošću kvalifikovane većine stečajnih poverilaca, o modalitetima reorganizacije stečajnog dužnika, koji potvrđuje nadležni sud i ima snagu izvršnog naslova za sve nepriviligovane poverioce.“¹ Evidentno je da se njegova osnovna funkcija ogleda u namirenju potraživanja stečajnih povjerilaca i saniranju insolventnog privrednog društva.

¹ Velimirović M., Stečajno pravo, Pravni fakultet Univerzitet Union u Beogradu, Službeni glasnik, Beograd, 2010., str. 193.

2. Indicije za postojanje pre pack instituta u stečajnom zakonodavstvu BiH

Karakteristika uspješno sastavljenog stečajnog plana je kombinacija raznovrsnih mjera odnosno, modaliteta koji su taksativno normirani u odredbi člana 142., Zakona o stečajnom postupku FBiH² (dalje: ZOSP FBiH), Zakona o stečajnom postupku Republike Srpske³ (dalje: ZOSP RS) i u članu 157., Zakonom o stečaju Republike Srbije⁴ (dalje: ZOS R Srbije).

Naime, primjena samo jednog modaliteta ne nudi garanciju za uspješnu sanaciju privrednog društva, zbog toga postoji potreba za kombinacijom više njih.

Pravo na podnošenje stečajnog plana ima stečajni dužnik i stečajni upravnik. Prema zakonskoj odredbi člana 143., stav 1., ZOSP FBiH i RS stečajni dužnik može podnijeti stečajni plan zajedno sa prijedlogom za otvaranje stečajnog postupka. Dakle, to može biti onaj plan koji je već prethodno sastavljen i usvojen od strane stečajnih povjerilaca. Ukoliko je to to tako, onda to ukazuje na postojanje pre pack⁵ instituta (unaprijed pripremljen stečajni plan) i u stečajnom zakonodavstvu BiH. Navedeni institut je nedavno recipiran (američki zakon o bankrotu)⁶ i normiran u novom ZOS-u R Srbije 2009 godine.⁷

Za razliku od prethodno pripremljenog stečajnog plana prema zakonskoj odredbi člana 143., stav 1., ZOSP-a FBiH/RS-a moguće je podnošenje i klasičnog plana reorganizacije. U ovom slučaju stečajni plan podnosi stečajni upravnik ali tek nakon otvaranja stečajnog postupka. Pored stečajnog upravnika pravo na podnošenje ovako

² Zakon o stečajnom postupku (Službene novine FBiH br.: 29/03, 32/04, i 42/06)

³ Zakon o stečajnom postupku (Službeni glasnik Republike Srpske br.: 67/02, i 77/02, 38/03, 96/03, 78/07 i 26/10)

⁴ Zakon o stečaju (Službeni glasnik Republike Srbije br.: 104/09)

⁵ „...Pre pack administration has received its name because the administrator packages up the business assets and completes their sale before a creditors meeting is held. It is not necessary to involve the failing business's creditors with this negotiation or gain their approval.“ „...Pre pack uprava je dobila svoje ime, jer je administrator pre packa svu poslovnu imovinu (imovinu privrednog društva) prodao i prije nego što bi povjerioci i održali svoj sastanak. To se ne mora smatrati nedostatkom u poslovanju povjerilaca, nego bi se s njima pregovaralo ili dobilo njihovo odobrenje.“- Naš prevod [www. http://coopermatthews.com/phoenixing.html](http://coopermatthews.com/phoenixing.html) preuzeto 13. 03. 2011.

⁶ The Bankruptcy Code USA, Chapter XI., 1978.

⁷ Čl. 155., st. 4., čl. 156., 158., 159. i 160. ZOS R Srbije

sastavljenog stečajnog plana ima i stečajni dužnik. U vezi sa tim, bitno je istaći da se prema zakonodavstvu BiH „pre pack“ i klasični stečajni plan može podnijeti sve do završnog ročišta. Stečajni plan koji se podnese nakon završnog ročišta neće se uzeti u obzir i razmatrati.⁸

3. Opravdanost uvođenja pre pack instituta u BiH pod uticajem stečajnog zakonodavstva R Srbije

Unaprijed pripremljen plan reorganizacije (stečajni plan) u stečajnom zakonodavstvu R Srbije nudi niz novih rješenja kojima se na mnogo bolji način prevazilaze poslovne teškoće u privrednom društvu. Osnovna dva parametra koja ukazuju na to su, prevazilaženje poslovnih teškoća na brz i efikasan način uz minimalan utrošak vremena, te redefiniranje dužničko-povjerilačkih odnosa u insolventnom privrednom društvu.⁹ U osnovi sa podnošenjem pre pack stečajnog plana veće su šanse, za brz oporavak insolventnog privrednog društva (u najkraćim rokovima koji mogu trajati i do nekoliko dana 25 – 90 dana), zadržavanje što većeg broja radnika, nastavak poslovanja, očuvanje djelatnosti privrednog društva i postizanje dogovora između povjerilaca.¹⁰ U odnosu na klasični stečajni plan normiran ZOSP-om FBiH/RS-a (član 142 – 194.) evidentne su pozitivne strane koje nudi prethodno pripremljen stečajni plan prema zakonskim propisima R Srbije. To se prvenstveno odnosi na uštedu vremena i finansijskih sredstava, koja bi se inače utrošila pri provođenju klasične reorganizacije ili pri eventualnom otvaranju stečaja.

U članu 155., stav 4., ZOS-a R Srbije propisano da je plan reorganizacije koji se podnosi istovremeno sa prijedlogom za pokretanje stečajnog postupka, unaprijed pripremljen plan reorganizacije (koji mi u ovom radu nazivamo pre pack institutom).¹¹ Dakle, u stečajnom zakonodavstvu R Srbije ovaj naziv je recipiran i koristi se kao naziv za jednu novu, posebnu vrstu plana reorganizacije.

⁸ Čl. 143., st. 1. ZOSP FBiH/RS

⁹ Dukić – Mijatović M., Vodič kroz stečajni postupak (Osvrt na stečajno zakonodavstvo bivših jugoslovenskih republika) (Drugo dopunjeno izdanje), Mala Knjiga, Novi Sad, 2010., str. 90.

¹⁰ Spasić, S., Pre pack kao šansa za srpsku privredu, Pravo i privreda, br. 7–9., Beograd 2010., str. 243.

¹¹ Čl. 155., st. 4. ZOS R Srbije: „Ako se plan reorganizacije podnosi istovremeno sa predlogom za pokretanje stečajnog postupka njegov naziv se menja u unapred pripremljen plan reorganizacije, a sadržina i postupak koji se na njega primenjuje određuju se u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se to pitanje uređuje.“

Kad se podnese unaprijed pripremljen plan reorganizacije, sud je dužan da u roku od tri dana donese rješenje o pokretanju prethodnog postupka o ispitivanju uslova za otvaranje stečaja u skladu sa pre pack institutom.¹² Tačnije, potrebno je da sud ocijeni da je pokretanje stečajnog postupka u skladu sa unaprijed pripremljenim prijedlogom uredno i da pre pack ispunjava uslove koji su propisani članom 158., ZOS R Srbije.¹³ Ukoliko nisu ispunjeni uslovi iz člana 158., ZOS-a R Srbije, sud može odbaciti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka po prethodno pripremljenom planu, bilo ex officio ili po osnovu primjedbi zainteresovanih osoba. U tom smislu, uslovi nisu ispunjeni ako:

- 1) plan nije u skladu sa zakonom;
- 2) planom nisu obuhvaćeni poverioci koji bi, da su obuhvaćeni planom, mogli da svojim glasanjem utiču na odluku o usvajanju plana;
- 3) je plan nepotpun ili neuredan, a naročito ako nisu poštovane odredbe ovog zakona o ovlašćenim podnosiocima, sadržini i roku za podnošenje plana reorganizacije, a nedostaci se ne mogu otkloniti ili nisu otklonjeni u roku koji je odredio stečajni sudija;
- 4) utvrdi da ne postoji stečajni razlog iz člana 11. ovog zakona.“

Dakle, prethodno pripremljen stečajni plan mora da zadovolji sve zakonom propisane uslove u protivnom, neće se razmatrati i bit će odbačen.

U pogledu troškova po osnovu prethodnog postupka, pravilo je da onaj ko podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka uz unaprijed pripremljen plan reorganizacije je i u obavezi da ih predujmi u roku od tri dana od dana dobijanja sudske naloga. Ukoliko predlagač to ne učini sud će obustaviti prethodni postupak i odbaciti prijedlog za otvaranje stečaja.¹⁴ Interval trajanja prethodnog postupka koji je pokrenut pre packom je od 30 do 45 dana.¹⁵ Naime, to je dovoljan vremenski interval za ispitivanje (ne)postojanja uslova za otvaranje stečaja po unaprijed pripremljenom planu reorganizacije. Ispitivani uslovi u privrednom društvu mogu i ne zadovoljiti, te ukazati na nepostojanje osnova za otvaranje stečaja. U tom slučaju je

¹² Čl. 159., st. 1. ZOS R Srbije

¹³ Čl. 158. ZOS R Srbije

¹⁴ Čl. 159., st. 4. u vezi sa čl. 160., st. 7. ZOS R Srbije

¹⁵ Čl. 159., st. 8. ZOS R Srbije „Stečajni sudija može zaključkom produžiti ovaj rok za najviše 15 dana, ukoliko to zahtevaju razlozi složenosti poslovanja i dužničko poverilačkih odnosa u vezi sa stečajnim dužnikom ili postupanje po primedbama iz stava 5. tačka 2) ovog člana ili postupanje stečajnog dužnika po nalogu suda.“

stečajni sudija dužan da odbaci prijedlog za otvaranje stečajnog postupka u skladu sa unaprijed pripremljenim planom reorganizacije, a najkasnije u roku od pet dana prije nego što se održati ročište za glasanje povjerilaca o pre pack-u.¹⁶

Sa druge strane, ako sud procijeni da unaprijed pripremljen plan ispunjava uslove i ako se na ročištu za glasanje usvoji, sud će istovremeno rješenjem, otvoriti stečajni postupak i potvrditi usvajanje pre pack-a, te nakon toga obustaviti stečajni postupak.¹⁷ Odlučivanje o još nekim značajnim, pobližim i detaljnijim pitanjima koja se tiču unaprijed pripremljenog plana reorganizacije je u nadležnosti Ministra. Prema zakonskim propisima R Srbije Ministar je dužan da odredi sadržaj i uslove za što jednostavniju realizaciju pre pack-a u praksi.¹⁸

4. Pozitivne strane instituta pre pack u zakonodavstvu i praksi

U ZOSP-u FBiH/RS u članu 143., stav 1., tek da postoje osnovi za uvođenje instituta pre pack-a u BiH stečajno zakonodavstvo BiH. Stečajno zakonodavstvo BiH nažalost ne propisuje detaljnije uslove za realizaciju prethodno pripremljenog plana reorganizacije (pre pack-a). Nasuprot tome, prema propisima R Srbije i SAD-a pre pack nudi niz novina i prednosi u odnosu na klasični stečajni plan – klasičnu reorganizaciju. Smatramo da bi bilo korisno uvođenje ove vrste stečajnog plana i u ZOSP FBiH/RS prvenstveno zbog, brzine i efiksanosti odvijanja postupka reorganizacije u privrednom društvu, a potom i zbog uštede finansijskih sredstava. Podsjećanja radi, načelo hitnosti kao jedno od osnovnih načela postupka stečaja, a time i reorganizacije bi se najbolje realiziralo s primjenom pre packa, koje predstavlja idealno rješenje za unaprijeđenje privrednog sistema BiH.¹⁹

Pre pack podnosi stečajni dužnik zajedno sa prijedlogom za otvaranje stečajnog postupka jer on najbolje poznaje vlastitu finansijsku situaciju u privrednom društvu, a ima najviše interesa da sanacija

¹⁶ Čl. 159., st. 13. ZOS R Srbije

¹⁷ Čl. 160. st. 3. ZOS R Srbije

¹⁸ Čl. 160., st. 9. ZOS R Srbije

¹⁹ Stečajni postupak i postupak reorganizacije su ograničeni zakonskim rokovima. S obzirom na činjenicu da se rokovi ne mogu formalno-pravno ispoštovati (narušenost uslijed postojanja prethodnog pitanja i sl.), smatramo da je prethodno pripremljen plan reorganizacije jedno od boljih rješenja za ubrzavanje postupka reorganizacije, a time i za realizaciju načela hitnosti.

uspije.²⁰ Naime, pre pack u tom slučaju predstavlja samo poziv stečajnim povjeriocima da se izjasne (prihvate/neprihvate) o unaprijed pripremljenom planu reorganizacije.²¹ Stečajni povjerioci mogu vrlo brzo dati svoj pristanak na ponuđeni stečajni plan i u tom slučaju dolazi do otvaranja stečaja uz unaprijed pripremljen plan reorganizacije nakon čega se obustavlja stečaj, a nastavlja se sa sanacijom.²² U ovom slučaju stečajni dužnik se dogovora sa povjeriocima prije nego se podnese prijedlog za otvaranje stečaja, dok kod klasične reorganizacije dogovor postiže pred sudom.²³

Povjerioci koji imaju pravo da glasaju i odlučuju o unaprijed pripremljenom planu reorganizaciju su svi oni koji su bili poznati sudu, dok to nije slučaj kod klasične reorganizacije.²⁴ Kod unaprijed pripremljenog plana manji broj povjerilaca daje bolje izgleda da se pre pack brže usvoji i realizira, a povjerioci koji čak nemaju ni obezbjeđeno pravo mogu da prethodno postignu dogovor sa stečajnim dužnikom.²⁵

Kada su u pitanju upravljačka prava stečajnog dužnika, ona po osnovu unaprijed pripremljenog plana reorganizacije ne prelaze na druga lica, a imovinska ostaju u rukama akcionara. Za razliku od navedenog klasični stečajni plan, a time i postupak reorganizacije umnogome redukuje prava upravljanja i poslovanja stečajnog dužnika, te imovinska prava akcionara.²⁶

Iz ovoga bi se moglo zaključiti da su inicijalni faktori koji opredjeljuju za pre pack u odnosu na klasičnu reorganizaciju sljedeći:

1. brzina i efikasnost,
2. ušteda finansijskih sredstava,
3. poseban položaj i dogovor povjerilaca,
4. nastavak poslovanja i djelatnosti privrednog društva,
5. posebna upravljačka prava stečajnog dužnika i
6. imovinska prava akcionara.

Iako unaprijed pripremljen plan reorganizacije nudi ovako primamljiva rješenja za insolventna privredna društva, ipak mnoga

²⁰ Velimirović M., nav.delo, str. 202.

²¹ Dukić – Mijatović M., nav.delo, str. 92.

²² Brzinom postupka kod pre pack-a diriguju stečajni povjerioci, koji su najčešće kvalifikovani i imaju najviše interesa da se nastavi poslovanje privrednog društva.

²³ V. šire - Spasić, S., nav.delo, str. 246.

²⁴ Velimirović M., nav.delo, str. 202.

²⁵ Spasić, S., nav.delo, str. 246.

²⁶ Ibidem

nisu u mogućnosti da ga prihvate i realizuju. Razlog za to najčešće nalazimo u nesređenim knjigovodstvenim i finansijskim prilikama u privrednom društvu.

Kada je riječ o finansijskoj i ekonomskoj opravdanosti unaprijed pripremljenog stečajnog plana sud o tome ne vodi računa. Pretpostavlja se, da su povjerioci o tome vodili računa prilikom prihvatanja stečajnog plana. No, prihvaćen stečajni plan ne mora nužno biti i potvrđen od strane suda. O stečajnom planu već su se unaprijed saglasili povjerioci i prihvatili ga, čime su se stvorile pretpostavke za smanjenje troškova²⁷ i ubrzanje postupak u odnosu na klasični postupak reorganizacije i eventualni stečaj privrednog društva.²⁸

5. Porast pre pack stečajeva i pozitivni primjeri u privrednom sistemu SAD

Prema posljednjim podacima iz 2010 godine, u SAD-u se broj pokrenutih/otvorenih stečajnih postupaka po osnovu unaprijed pripremljenog plana reorganizacije u 2009 godini utrostručio u odnosu na isti u 2008 godini.²⁹ Uspjeh američkog privrednog sistema posebno je došao do izražaja nakon svjetske ekonomske krize, čime su se stvorile sve pretpostavke za recipiranje navedenog instituta i u srbijansko stečajno zakonodavstvo. Postoje indicije i za uvođenje pre pack instituta u stečajno zakonodavstvo BiH na osnovu člana 143., stav 1.

Pozitivna iskustva i značajni ekonomski rezultati zabilježeni u američkom privrednom sistemu na osnovu pre packa su potisnuli klasičnu reorganizaciju i eventualni stečaj privrednog društva u drugi plan. Naime, poglavlje XI Zakona o bankrotu SAD-a normira klasičnu reorganizaciju koja traje po nekoliko mjeseci, pa čak i do nekoliko godina (u našoj sudskoj i poslovnoj praksi to je vremenski interval od 3 – 5 godinan nekad i više). Pozitivni primjeri u američkoj sudskoj praksi pokazuju u jednom istraživanju da je od ukupno 146 privrednih društava i 30 pre pack planova uspješno realizovano njih 18 % po osnovu unaprijed pripremljenog plana reorganizacije. Tako se samo od vodećih kompanija tipa CIT Group Inc, Charter Communications

²⁷ West Law Bussiness 26.02.2009., Prepack Bankruptcy: Avoid Chapter 11 s Casino

²⁸ Dukić – Mijatović M., nav.delo, str. 93.

²⁹ www.reuters.com/article/2009/11/09/us-bankruptcy-prepacks-industre/preuzeto/02.03.2011/

Inc, Lear Corp and Six Flags Inc, u državi uz pomoć pre packa uspjelo sačuvati čak 124 biliona dolara ukupne imovinske vrijednosti.³⁰

Uspjeh je zabilježen, u pogledu brzine, efikasnosti odvijanja postupka reorganizacije kao i u smanjenja troškova u odnosu na one rezultate koje bilježi tradicionalna reorganizacija i stečaj. Tako poglavlje XI Zakona o bankrotu SAD-a normira klasičnu reorganizaciju, koju često nazivaju „slobodni pad“.³¹ U tom kontekstu, klasična reorganizacija predstavlja nesigurnost i neizvjesnost u pogledu sanacije privrednog društva, dok s druge strane pre pack bilježi mnogo eklatantnije primjere u praksi. Prilog k tome je i činjenica da je s krajem 2009 godine u SAD-u postignuta uspješna sanacija značajnog broja privrednih društava. Jedan od primjera zabilježen u poslovnoj i sudskoj praksi SAD-a je primjena pre packa kojim se uspjelo sanirati privredno društvo i spasiti od stečaja u roku od samo 25 dana.³² Ovaj primjer zasigurno predstavlja rekord u pogledu uštede vremena i finansijskih sredstava uopšte, a i u odnosu na klasični postupak reorganizacije.

Zbog svih tih karakteristika i prednosti koje nudi pre pack (zaključuje se za 90 dana ili pak za kraće vrijeme), odnosno unaprijed pripremljen plan reorganizacije postoje tendencije za njegovo uvođenje i u stečajno zakonodavstvo BiH. U stečajnom zakonodavstvu Srbije ovaj institut se odnedavno počeo primjenjivati (ZOS R Srbije 2009 godine), pa je za očekivati u skorije vrijeme i neke od pozitivnih primjera u sudskoj i poslovnoj praksi.

³⁰ Ibidem

³¹ Dukić – Mijatović M., nav.delo, str. 90. – fusnota 263.

³² <http://www.androvett.com/blog/2009/11/13/legal-news/prepack-bankruptcies-skyrocketing/>..... preuzeto /02.03.2011./..... „Because of the lengthy time and expense involved in traditional Chapter 11 proceedings, it's not surprising that the number of prepacks are rising," says Rhett Campbell of Thompson & Knight. Mr. Campbell and a legal team from Thompson & Knight recently concluded a prepack bankruptcy plan in just 25 days, one of the fastest on record.“ „...Zbog dugog vremena i troškova koje uključuje primjena tradicionalnog Poglavlja 11 u postupku reorganizacije, ne iznenađuje da se broj prepack-a povećava," kaže Rhett

Campbell Thompson & Knight. Gospodin Campbell i pravni tim od Gospodina Thompson-a & Knight – a nedavno su zaključili prepack stečajni plan (unaprijed pripremljen plan reorganizacije) u samo 25 dana, što predstavlja jedan od najbržih rekorda.“ – Naš prevod.

6. Zaključak

Klasični stečajni plan koji je normiran u ZOSP FBiH/RS u odnosu na unaprijed pripremljen plan reorganizacije (pre pack), ima određene manjkavosti. Navedene manjkavosti bi se mogle prevazići uz uvođenje unaprijed pripremljenog plana reorganizacije kao što je to normirano važećim propisima R Srbije (ZOS R Srbije). Indicije za tako što postoje i u BiH stečajnom zakonodavstvu, a što je regulisano članom 143., stav 1., ZOSP-a FBiH/RS.

Prednosti pre packa ili unaprijed pripremljenog plana reorganizacije u odnosu na klasičnu reorganizaciju su: brzina, efikasnost, ekonomičnost, nastavak djelatnosti i poslovanja privrednog društva, zadržavanje zaposlenika u radnom odnosu kao i dužnikovo pravo na nastavak upravljanja privrednim društvom. Klasična reorganizacija ne nudi ovakva rješenja, stoga je nužno uvođenje pre pack instituta i u stečajno zakonodavstvo BiH kako bi se postigli što bolji rezultati u privredi.

Unaprijed pripremljen plan reorganizacije koji je odnedavno recipiran u stečajnom zakonodavstvu Srbije predstavlja veoma moćno sredstvo za uspješno prevazilaženje ekonomskih, odnosno finansijskih problema insolventnog privrednog društva. Naime, oporavak privrednog društva je jedino moguć uz redefinisane dužničko-povjerilačkih odnosa ili uz njegove statusne promjene. Obzirom da se postižu veoma značajni rezultati u sudskoj i poslovnoj praksi SAD-a za očekivati je u skorije vrijeme i neke od pozitivnih primjera u R Srbiji. Iako su pravni sistemi SAD-a i R Srbije diferentni ostaje da se vidi, da li će i može li se pre pack primjenjivati u stečajnom zakonodavstvu Srbije, odnosno da li će moći odgovoriti zahtjevima uspješnog nastavka poslovanja privrednog društva.

Mirela Čokić LLM

senior assistant

Faculty of Law, University of Tuzla

**INDICATIONS FOR RELEASE OF PRE PACK INSTITUTE IN
BANKRUPTCY LAW OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
(particularly the law of the Republic of Serbia)**

Reorganization plan is an essential instrument for the procedure of reorganization of insolvent company. In order to perform a successful recovery and continued smooth operations, the existence of basic economic parameters - capacity. The existence of adequate material basis points to the possibility of using certain types of bankruptcy plan. Reorganization plan in any case an appropriate combination of several different modalities that will lead to complete recovery of the company and continue his business, which is the main goal of the reorganization. Which modality will be applied to depend on the current economic - financial situation of the company. The quality of prepared and accepted the reorganization plan by the bankruptcy creditors will necessarily envy and the confirmation of the bankruptcy court. Namely, the Law on Bankruptcy Procedure of the Federation B&H and the Republic of Serbian provides for the submission of the reorganization plan along with a proposal to open proceedings, and after the bankruptcy proceedings until the final hearing. In the first case, when the reorganization plan filed simultaneously with a proposal for bankruptcy, it is evident the existence of pre pack institute (prepared in advance of the bankruptcy plan) which is already 2009 years of detailed arranged in the Law on Bankruptcy of the Republic of Serbia. Since this concept guarantees a good outcome for insolvent companies, it is essential to its introduction and more detailed regulation in the bankruptcy legislation B&H.

Key words: *bankruptcy, reorganization plan, prepack (previously prepared a reorganization plan), a company, the Bankruptcy Court, ZOSP FB&H/RS, ZOS Republik of Serbia.*